

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Nr. 65 (6782)

● Trešdiena, 1997. gada 3. septembris

● Cena Ls 0,16

PREIĻU RAJONA PADOMĒ

■ Rajona skolotāju kora diriģentam Eduardam Znutiņam Preiļu rajona padome nolēmusi izmaksāt 100 latu prēmiju. Tā deputāti novērtēja diriģenta ieguldījumu kora augstā mākslinieciskā līmeņa sasniegšanā, kā arī veiksmīgo startu 4. starptautiskajā kora mūzikas festivālā «Ventspils-97».

■ Rajona padomes deputāti atcēla pērnā gada 19. decembra sēdes lēmuma Nr.38 4. paragrāfa 2. punktu, kurā bija runa par vairāku objektu privatizācijas atlikšanu (ēka Preiļos, Aglonas ielā 22a, grāmatu veikals Preiļos, Tīrgus laukumā 4, grāmatu veikals Līvānos, Rīgas ielā 118 un grāmatu veikals Aglonā).

■ Pamatojoties uz Preiļu rajona veterinārās pārvaldes iesniegumu par to, ka trakumsērgas profilakses pasākumi ir veikti un turpmākie saslimšanas uzliesmojumi nav konstatēti, rajona padome nolēma izbeigt 1997. gada 15. maija saistošo noteikumu Nr.6 «Par trakumsērgas profilaksi un likvidāciju Pelēču pagastā» darbību.

■ Deputāti izskatīja Līvānu domes iesniegumu, kurā kaimiņu pilsētas domnieki lūdz rajona padomei finanses no pasažieru pārvadājumu kompensācijas fonda, lai uzceltu nojumes autobusu pieturvietās Līvānos. Šo domes prasību rajona deputāti atbalstīja, bet vienlaikus uzdeva rajona galvenajam arhitektam sagatavot priekšlikumus iespējamajam risinājumam.

■ Rajona padomes deputāti nolēma piešķirt 90 latus no rezerves līdzekļiem telefona abonēšanai un telefona sakaru apmaksāšanai rajona kultūras valsts inspektoram.

■ Rajona padome nolēma atlikt lēmuma pieņemšanu par bezpeļņas pašvaldības uzņēmuma «Preiļu slimnīca» lūgumu iedalīt papildus līdzekļus 12000 latu apmērā. Lēmums pieņemts, ņemot vērā to, ka LR Saeimā nav izlemts par izmaiņām pašvaldību budžetā.

■ Deputāti apstiprināja Preiļu rajona skolu valdes piedāvāto variantu par mērķdotācijas izlietojumu. Saskaņā ar 1997. gada 12. augusta MK noteikumiem Nr.303 «Noteikumi par pirmsskolas iestāžu un izglītības iestāžu darbinieku algām paredzētās mērķdotācijas sadali un izmaksas kārtību» līdzekļi tiks sadalīti pēc pedagogisko likmju skaita, kāds bija 1997. gada 1. septembrī, un pārējiem darbiniekiem — viena sestā daļa no pedagogisko darbinieku darba samaksas fonda.

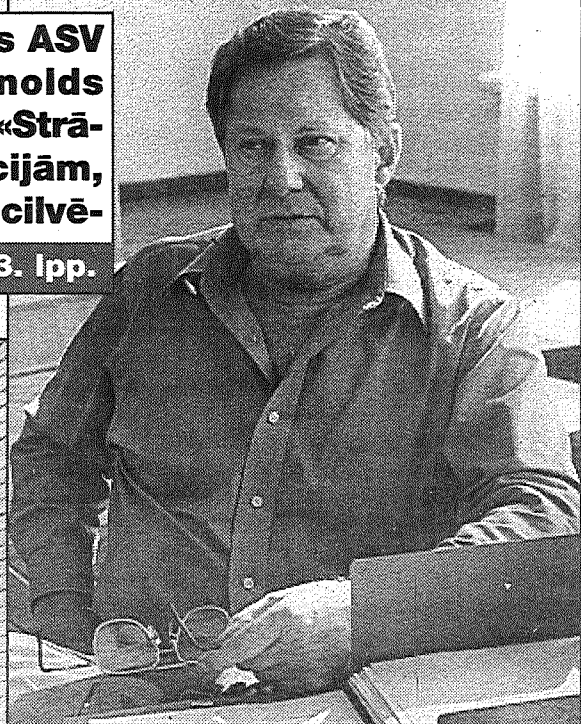
■ «Novadnieks» jau informēja lasītājus par to, ka saņemta LR Ekonomikas ministrijas vēstule «Par reģiona atbilstību potenciālā īpaši atbalstāmā reģiona statusam». Deputātu lēmums ir pieņemt uzaicinājumu kļūt par īpaši atbalstāmo reģionu un veikt nepieciešamās darbības šī statusa iegūšanai.

Atbalstīt vienošanos par vienota Latgales īpaši atbalstāmā reģiona un padomes izveidošanu MK noteiktajā kārtībā. Pilnvarot Preiļu rajona padomes priekšsēdētāju I.Meļuškānu piedalīties Latgales īpaši atbalstāmā reģiona izveidošanas procesā un pārstāvēt rajona intereses Latgales vietējā īpaši atbalstāmā reģiona padomē.

L.Kirillova

Preiļos uz diviem gadiem ieradies ASV Miera korpusa brīvprātīgais Arnolds Ēlerts. Par savu misiju viņš saka: «Strādāšu ar nevalstiskajām organizācijām, lai tās taptu stipras un noderīgas cilvēkiem».

3. lpp.

Vēl šodien «NOVADNIEKĀ»

▼ Zinātnieks Eduards Matisāns turpina izteikt savu viedokli par Latgales tagadni un nākotni → 3. lpp.

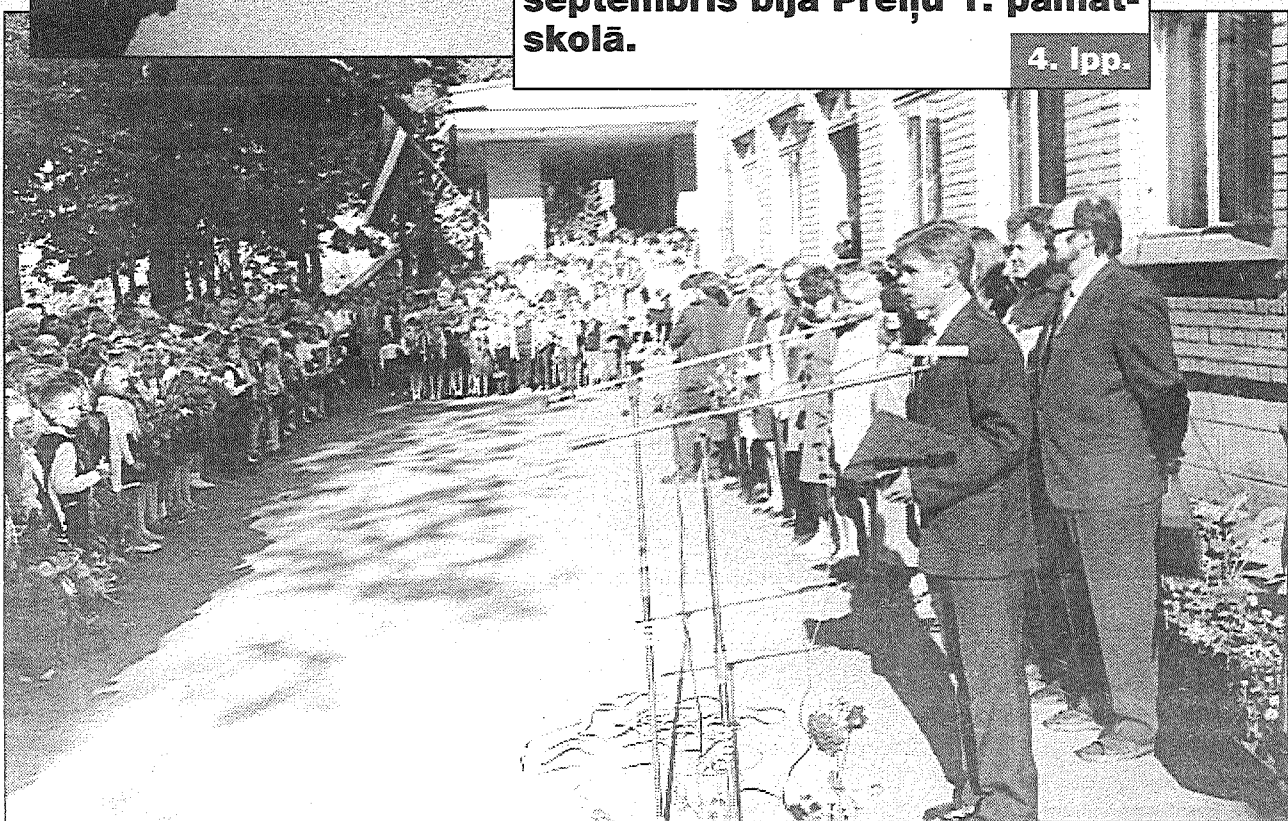
▼ Vairāki Līvānu 1. vidusskolas skolēni ir mācījušies ārzemēs. Par tur gūtajiem iespaidiem viņi stāsta → 5. lpp.

▼ Bērnu folkloras ansambļa «Ceiruleīts» raibā vasara → 6. lpp.

▼ Policijas ziņas → 7. lpp.

Pirmdien skolās sākās jaunais mācību gads. Īsta svētku diena 1. septembris bija Preiļu 1. pamatskolā.

4. lpp.

Preiļos ieradīs jauns ASV Miera korpusa brīvprātīgais

Ši gada 27. augustā uz Preiļu rajonu atbrauca Arnolds Ēlerts (Arnold Ehler), lai strādātu šeit kā ASV Miera korpusa brīvprātīgais konsultants.

Dīvi gadi, kas tiks pavadīti Preiļu rajonā, cerams, nesīs bagātīgus augļus, pieredzi kā viņam pašam, tā arī mūsu rajona iedzīvotājiem. Galvenais darba lauks ir Preiļu rajona NVO — nevalstiskās, bezpeļņas, sabiedriskās organizācijas —, kā arī dažas pašvaldības un privātie uzņēmumi.

Pirmo reizi tikāmies vasarā, 17. jūlijā, Rīgā, kad ASV Miera korpusa organizēja ikgadējo konferenci brīvprātīgajiem un viņu līdzstrādniekiem. Miera korpusa pārstāvji minēja 1961. gadu, kad ASV prezidents Džons Kenedijs nodibināja Miera korpusu (Peace Corps), lai radītu kvalificētu brīvprātīgo organizāciju — ASV Kongress finansē šo organizāciju, lai gan tā ir neatkarīga, apolītiska, un tās trīs galvenie mērķi ir: sniegt tehnisko un cita veida palīdzību valstīm, kurām tas ir nepieciešams, radīt iespēju Miera korpusa brīvprātīgajiem iepazīt citas tautības cilvēkus un viņu kultūru, kā arī rast iespēju citām nācijām iepazīt amerikāņus un ASV, kopīgi strādājot. Pašlaik vairāk kā 6000 ASV Miera korpusa brīvprātīgo strādā 93 pasaules valstīs.

Baltijas valstīs Miera korpusa ienāca 1991. gadā, tostarp — arī Latvijā, lai mācītu angļu valodu, biznesa teoriju, sniegtu konsultācijas, nodotu savas zināšanas un prasmes kā skolēniem, tā arī pieaugušajiem. 1997. gadā klāt nāk jauns virziens: darbs ar NVO, kur brīvprātīgie strādā «nevis kā eksperti, bet gan kā partneri». Problēmu, kas kopīgi jārisina, ir samērā daudz: investīciju un finanšu piesaiste, izglītības un sociālie projek-

● Piekdien ASV Miera korpusa brīvprātīgais Arnolds Ēlerts tikās ar nevalstisko organizāciju līdzstrādniekiem, lai izstrādātu galīgo darba plānu turpmākajiem diviem gadiem.

J. Silicka foto

ti, NVO organizatoriskā struktūra, taktika un stratēģija, «biznesa inkubatori» un to attīstība, uzņēmējdarbības projekti, prasme strādāt ar informāciju. Tāpēc Latvijā Miera korpusa brīvprātīgie konsultanti strādās vairākās vietās: ne tikai Preiļos, bet arī Rīgā, Tukumā, Kuldīgā, Daugavpilī, Alūksnē, Liepājā, Mazsalacā. Savā darbā brīvprātīgais ir pakļauts ASV Miera korpusam un attiecīgajai pašvaldībai, sabiedriskajai organizācijai vai Uzņēmējdarbības atbalsta centram.

Arnolds Ēlerts saka: «Man ir ļoti patīkami sadarboties ar Preiļu rajona padomi un tām rajona nevalstiskajām organizācijām, kas ļoti lielā mērā cenšas būt no-

derīgas vietējai sabiedrībai. Lai arī mana izglītība un pieredze ir saistīta ar biznesu, strādāšu ar nevalstiskajām organizācijām, lai tās taptu stipras un nodrošinātu savā uz cilvēku vērtējuma darbībā.»

Deviņas Preiļu rajona NVO ir iesniegušas savus pieteikumus darbam ar Miera korpusa brīvprātīgo, kā arī sagatavojušas kodolīgu informāciju par savas organizācijas darbības sfēru, mērķiem, vajadzībām un nākotnes plāniem. Šo nevalstisko organizāciju nosaukumi un padarītais daudziem lasītājiem liksies jau pazīstami, piemēram, «Preiļu novada tūrisma centrs», «Glābiet bērnu» Preiļu nodaļa, «Preiļu ekozemnieku biedrība»,

«Mūsmājas», «Baltā māja», «Preiļu rajona jauniešu klubs», «Preiļu sieviešu klubs», Latvijas bērnu fonda Preiļu nodaļa, «Biedrība Norden Preiļos».

29. augustā Arnolds Ēlerts tikās ar saviem NVO līdzstrādniekiem, lai izstrādātu galīgo darba plānu, iepazītos ar savu darba telpu Preiļu rajona padomē (Preiļi, Raiņa bulvāris 19, 2. stāvs, 45. kabīnē, telefons 22238, katru darbdien, izņemot trešdienas) un darbabiedriem, kas tādi būs divus gadus un, cerēsim, — kā ļābi draugi — arī vēl ilgāk.

Inese Kursīte,
projektu vadītāja
(Preiļu rajona padome)

Mazutu piegādās septembrī

Preiļu pilsētas dome izdarījusi izmaiņas mazuta piegādes līgumā.

Pagājušās nedēļas sākumā Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs V. Ivanovs saņēma firmas «OVIKO» prezidenta V. Saldugoja vēstuli, kurā lūdz izdarīt izmaiņas šī gada augustā noslēgtajā līgumā. (Tajā bija paredzēts, ka mazuts, kas Preiļiem nepieciešams jaunajai apkures sezonai, tiks piegādāts uz Aglonas staciju līdz šī gada augusta beigām.)

Firma «OVIKO» paskaidro, ka sakarā ar Krievijas valdības lēmumu, ar kuru tiek apturēta mazuta piegāde Latvijai, firma nespēj līgumā paredzētajos termiņos izpildīt savu solījumu. Tāpēc firmas prezidents lūdz Preiļu pilsētas domi izslēgt līgumā paredzētās soda sankcijas par kavēšanos un atļaut pārcelt mazuta piegādi uz šī gada septembri.

Dome bija uzdevusi pašvaldības uzņēmuma «Siltums» direktoram A. Pizelim veikt aptauju, lai noskaidrotu situāciju citās mazuta piegādātājfirmās. A. Pizelis deputātiem paskaidroja, ka līdzīgā situācijā atrodas arī visas pārējās firmas, piemēram, «TEX», «Stalkers». Latvijā mazuta nav. Nav arī Latvijas pierobežā. Tāpēc arī kurināmā cenas ir ievērojami augušas.

Deputāti nolēma, ka jāpagarina firmai «OVIKO» mazuta piegādes līguma izpildes termiņš līdz 20. septembrim. Tikai pēc tam varēs pielietot soda sankcijas.

Izdarītas izmaiņas Preiļu pilsētas domes speciālajā budžetā

27. augusta sēdē Preiļu pilsētas domes deputāti izdarīja izmaiņas speciālajā budžetā 1997. gadam, kas tagad būs par apmēram 169 tūkstošiem latu lielāks.

Palielinājums gūts no dabas resursu nodokļa, no dzīvojamā māju privatizācijas fonda ieņēmumiem, dāvinājumiem, Latvijas Vides aizsardzības fonda līdzekļiem un LR Kultūras ministrijas līdzekļiem. Kopā ar atlikumu uz gada sākumu domes speciālais budžets 1997. gadam ieņēmumos paredzams 217698 lati.

Tikpat liela paredzēta arī izdevumu daļa. Tajā skaitā komunālajai saimniecībai 26058 lati, vides aizsardzībai 172031 lats, pārvaldei 8399 lats, izglītībai 5080, kultūrai 5000, pārējiem izdevumiem 1130 lats.

L. Kirillova

VIEDOKLIS

Latgale dūmos

Savulaik apbrīnoju Ukrainas un Krasnodaras pārsteidzošo zemes auglību un rudenos salmu dedzināšanas vērienīgumu. Tagad izbrīnā vēroju panikušo Latgales zemnieku, dedzinot salmus savā mazajā, varētu teikt, mazražīgajā nokultās labības lauciņā. Salmi nav vajadzīgi, jo fermām jumts noplēsts, lopi nodoti gaļas kombinātā un salmi traucēklis vien ir.

Šajos degošu salmu dūmos un smirdā nāk prātā daži skaitļi par Latgali. Lai vidēji katrs Latgales iedzīvotājs mājāsaimniecībā izlietotu krīzes iztikas minimumu (dažādos avotos šis skaitlis ir būtiski atšķirīgs, mēs esam pieņēmuši stipri pieticīgu summu Ls 40 mēnesī), tad Latgalei pietrūkst algās Ls 40-60 milj. gadā, bet, lai šo naudu Latgales cilvēki ielīktu maciņos, jāpalielina ieņēmumi ražošanā un pakalpojumos par Ls 220-280 milj. latu gadā vai par 8-9% no Latvijas iekšzemes kopprodukta. Lai šādas rādītājus sasniegtu, Latgalē jāiekārto 60-80 tūkstoši rentablas darba vietas. Ņemot vērā, ka valstī it kā sasniegts iekšzemes kopprodukta pieaugums par 1,3% gadā, tad ļaujot notikumiem (ražošanai, pakalpojumiem) attīstīties līdzšinējā garā, dzīves uzlabojumi Latgalē varētu kļūt vēram nemami pēc 20-30 gadiem.

◆ **Pirmais secinājums.** Lai stāvoklis jūtamī uzlabotos, vispirms — strādātvarošo un strādātgrībošo iedzīvotāju dzīves kvalitāte, jāizstrādā saimniekošanas modelprojekti, aktīvākajiem un varošajiem jāķeras pie to realizēšanas, un šie uzņēmēji jānodrošina ar mērķa normālkrēdītiem.

Par mērķa kredītu uzskatām konkrētām mērķim piešķirtu un ar bankas kontroli nodrošinātu šī kredīta izlietošanu tikai piešķirtajam mērķim.

Par normālkrēdītu uzskatām kredītu ar 2-6% gada likmi un atmaksas termiņu 2-30 gadi atkarībā no ieguldījuma veida.

Pašreiz ekonomiskās attīstības (rosības) aktivizēšanai programma piedāvā 17 projektu priekšlikumus ar kopējo gada ieņēmumu 175,8 milj. latu un 43350 darba vietām. Dažu priekšlikumu īstenošana ir sākusies, ar citiem projektu priekšlikumiem ir pilnīgs klusums (neieinteresētība).

Par veiksmīgākajiem izrādījušies pieci projektu priekšlikumi:

	Sagaidāmie ieņēmumi Ls milj. gadā	Jaunas darba vietas
brīvas ekonomiskās zonas izveidošana	6,0	10000
cukurbiešu audzēšana		
Jēkabpils cukurfabrikas apkārtne	2,6	1600
elļas līnu audzēšana		
un pārstrāde 4500 ha	1,6	500
kokogļu ražošanas	0,8	200
lupīnas audzēšana proteīna piedevām lopbarībā	0,8	400
Kopā	11,8	12700

Mesijas gaidīšana

Ja mēs Bībeli lasītu tautsaimnieka redzējumā, tad tur ir šāda formula. Izraēla tautai klājās grūti un viņi ļoti gaidīja mesiju. Mesija nāca un viņi gavilēdami sveica (īpaši Pūpolsvētdienā), bet mesija aicināja pašiem zvejojot zivis un kopt dārzus, tad... tad mesiju piesita Krustā. Mūsdienās Latvijā daudzi gaida Eiropas Savienības naudas maisus, un daži pat it kā ministru līmenī sola simtu miljonu ekiju esam jau sagatavotus nosūtīšanai.

◆ **Otrais secinājums.** Mūsuprāt, valdībai jāpiedalās ar konkrētu darbību: ir nepieciešams pieņemt likumus (prof. E. Grinovska priekšlikums):

— zemnieku ienākumu aizsardzība, t. sk. kompensācija lauksaimniecības ražojumiem no inflācijas;

— Latvijas bankai mainīt nosacījumus par lauku kredītu drošumu;

— gados jaunos lauku cilvēkus nodrošināt ar pašnodarbinātības kredītu;

— 80% apmērā finansēt lauksaimniecisko zemju apmežošanu, tehnikas ringu un mašīnu traktoru staciju organizēšanu, meliorēto zemju uzturēšanu;

— izstrādāt kopprojektus zemniekiem ar Rēzeknes piena kombinātu, «Preiļu sieru», Daugavpils gaļas kombinātu.

◆ **Trešais secinājums.** Pie labvēlīgas notikumu attīstības šādu modelprojektu un likumu ieviešana varētu sākties 1999. gadā.

Nobeiguma vietā. Uzpūtis spirtais vēlēšanu vējiņš, un, ja jums notikumu skaudrumā, kūtūmā vai arī alkoholā nebūs aizmīgļojies skats, Latgales ezeru atspūlgā varēs ieraudzīt gan baltos bērzsus, gan smaidošu cilvēkus.

Eduards Matisāns, zinātnieks

951 labrīts Preiļu 1. pamatskolas skolotājiem

atskanēja 1. septembrī gaitēnos, klasēs un skolas pagalmā. Visur, kur satikās divi cilvēki — Skolotājs un viņa Audzēknis. Garas un notikumiem bagātas dienas viņi tagad aizvadis kopā, lai nākamā gada 31. maijā novēlētu viens otram laimīgu vasaras atpūtu.

Atkal ir iedarbināts tas pulkstenis, kas liek viņiem steigties viens otram pretī. Mācību stundas ir kā kanāls, pa kuru divos pretējos virzienos plūst zināšanas, labestība, mīlestība, draudzība un visas pārējās jūtas, kas vieno pieaugušo un bērnu.

951 audzēknis šogad apmeklēs Preiļu 1. pamatskolu. Un tas ir atkal gandrīz par simtu vairāk nekā iepriekšējā mācību gadā. Pavasarī pamatskolu beidza 76 devītklasnieki, bet viņu vietā šoruden skolu sāka apmeklēt 127 pirmklasnieki. Jau otro gadu pēc kārtas Preiļu 1. pamatskolā ir pieci pirmo klašu komplekti.

Bet telpās skolas trokšņainajai un nemiēģīgajai tautai kļūst arvien šaurāk. Kā smejas pamatskolas direktors Aldis Adamovičs, kāpnēs viņš jūtoties gluži kā Maskavas metro. Tāpēc iepriecina vienošanās ar paju sabiedrību «Preiļu SCO» par to, ka oktobrī organizācija skolas piebūvē pabeigs ierīkot garderobes. Pagrabtelpas, kur garderobes atradās līdz šim, nu nekādi nav piemērotas, ir mitras un drēgnas. Piebūvē paredzētas arī ģērbtuves fiziskās kultūras nodarbībām un divas dušu telpas.

Šogad no pilsētas budžeta šiem darbiem iedalīti 10 tūkstoši latu. Taču, lai visu pabeigtu kā nākas, vajadzīgi 18 tūkstoši.

Skolas nepabeigtās sporta zāles projekts, kā pastāstīja Aldis Adamovičs, atrodies Ekonomikas ministrijā. Investīciju sarakstā pēc neoficiālām ziņām tas esot sestajā vietā. Ja gada laikā tiek finansēti vidēji trīs projekti, ir reālas cerības, ka pēc kāda laiciņa atradīsies nauda arī Preiļiem. Vajadzīgi aptuveni 330 tūkstoši. Skolas vadība un pilsētas domes deputāti neatmet cerību, bet vienlaikus meklē arī citas iespējas, kur «izplēst» vajadzīgos līdzekļus.

Pagājušā gada pavasarī tika organizēta ziedojumu vākšana skolas vajadzībām. Daudzi bērnu vecāki atsaucās ļoti labprāt, un tika savākti 839 lati. Par 530 latiem šovasar tika nopirkti jauni galdi skolas ēdamzālei. Par atlikušo summu plāno iegādāties ēdamzālei jaunus solus vai taburetes, kā arī izveidot sienu gleznojumus. Pagājušajā mācību gadā ēdamzālē vienlaikus varēja paēst 96 audzēkņi, šogad vietu skaits palielinājies līdz 110-120.

Skola gandrīz pilnībā nomaksājusi

● Svinīgajā linijā Preiļu 1. pamatskolā runāja ne tikai skolas direktors Aldis Adamovičs (labajā pusē), bet arī Preiļu pilsētas domes deputāts, Preiļu slimnīcas direktors Jānis Anspoks un izglītības valsts inspektors Jānis Lozda.

parādus par apkuri, parādus SCO celtniekiem, kuri radušies vēl vidusskolas laikos. No skolas budžeta ir iztērēta tikai puse naudas.

Nākamgad Preiļu 1. pamatskolā paredzēts atjaunot datorklasi, iekārtot sporta laukumu. Gaida vēl simtiem citu darbu, kurus ātrumā nemaz nevar nosaukt un atcerēties.

Vēl direktors neaizmirst pastāstīt, ka pirmais mācību gads sācies ne tikai pirmklasniekiem, bet arī septiņiem jauniem skolotājiem. Vilmārs Rubinis mācīs amatu mācību, Laila Vibornā pasniegs angļu

valodu, ar mazajiem nodarbošies divas sākumskolas skolotājas Ilze Broka un Baiba Čamane (Ilze vēl vadīs arī deju kolektīvu), Olga Saleniece ir matemātikas skolotāja, Ilona Isajeva atnākusi no Preiļu 2. vidusskolas un mācīs informatīku, bet Līga Anspoka būs skolas psiholoģe.

951 labrīts tagad ik dienas skanēs Preiļu 1. pamatskolas klasēs un gaitēnos. Lai labs ir ne tikai rīts, bet arī visas nākamās mācību gada dienas un novakares!

L.Kirillova
J.Silicka foto

● Nez, pa kuro laiku pirmklasnieki paspējuši gan dzejoļus iemācīties, gan dziesmas samēģināt?..

● Pagājušā mācību gada nogalē «piedzimušie» skolas gariņi sveic jaunās pedagoģes.

● Skolas gariņi sakāpuši uz palodzēm labu nodomu vadīt — lai viņus labāk redz un tālāk dzird...

● Savi mazi noslēpumi pārrunājami arī pirmklasniekiem.

«Auseklīša» dēļ trauksme Preiļu 1. bērnudārzā

Kad vēl padomijas laikos «Preiļos» būvēja bērnudārzu, ko vēlāk nosauca par «Auseklīti», visi lepojās, ka tas būs lielākais, skaistākais, modernākais bērnudārzs pilsētā. Toties tagad domei ar šo nomalē uzbūvēto pirmsskolas vecuma bērnu iestādi ir vislielākās klapatas.

«Novadnieks» par «Auseklīša» problēmām rakstījis jau vairākkārt. Bet pagājušajā nedēļā laikraksta korespondentu atkal uzaicināja uz bērnu vecāku sapulci Preiļu 1. bērnudārzā. Tajā piedalījās arī pārējo pilsētas bērnudārzu vadītāji, pilsētas domes priekšsēdētājs V.Ivanovs, domes priekšsēdētāja vietnieks J.Eglītis, deputāti A.Erta un A.Iļjina. Šarunas temats — iespējamā 1. bērnudārza iemītnieku pārcelšana uz «Auseklīša» telpām.

Ar situāciju sapulces dalībniekus iepazīstināja V.Ivanovs. Vēl iepriekšējā dome pieņēma lēmumu, ka no šī gada jūnija Preiļos būs tikai divi bērnudārzi. Arī pēdējā laikā izdarītie salīdzinājumi liecina, ka tuvāko desmit gadu laikā nav paredzama demogrāfiskās situācijas uzlabošanās, tātad — trešais bērnudārzs pilsētas iedzīvotāju bērniem nebūs nepieciešams.

V.Ivanovs uzsvēra, ka «Auseklītis» tomēr ir un paliek modernākais un bērniem visatbilstošākais dārziņš pilsētā. Tāpēc arī daļa pilsētas domes deputātu uzskatīja, ka nebūtu slikti slēgt 1. bērnudārzu, bet ļaut, lai pilnā sparā strādā «Auseklītis», kura uzturēšana «tukšgaitā» ir ļoti dārgs priekšs. Citu deputātu viedoklis bija pilnīgi pretējs — «Auseklītis» ir jāpārdod, bet nauda jānovirza Preiļu kultūras nama remontam.

Tieši tāpēc, ka deputātu domas dalījās, dome nolēma paaugstināt, ko tad par visu domā bērnu vecāki, kuriem pārcelšanas gadījumā kopā ar mazuliem būs jāmēro krietni lielāks attālums nekā uz 1. bērnudārzu.

Visi runāja reizē, tāpēc bija iespējams fiksēt tikai svarīgākās domas. Lūk, dažas no tām.

— Vai kāds vispār ir pētījis bērnu skaitu pa pilsētas dzīvojamajiem rajoniem? Iznāks tā, ka lielākajai daļai vajadzēs no Rēzeknes ielas mērot pusotru kilometru turp un atpakaļ ne tikai vasarā, bet arī ziemas divdesmit grādu salā.

— Mums ir labi arī tepat. Visiem vietas pietiek un uz «Auseklīti» neiesim.

— Kas notiks ar 1. bērnudārza ēku? Zeme taču pieder baznīcai, tātad, baznīca arī paņems telpas?..

— Dome sola autobusu? Tā taču ir zinātniskā fantastika. Cik tas ies? Tad jau bērni būs jāceļ augšā gandrīz vai sešos, lai vecāki tiktu astoņos uz darbu. Viss milzīgais bērnu un vecāku pulis nemaz netiks autobusā iekšā.

— Nevieni deputāti nav padomājis, kāda sajūta ir māmiņām, kad tuņšos rītos un vakaros jāiet ar bērniem pa neapgaismotu un tumšu parku... Sargus liksiet, vai?

— Pēdējo divu gadu laikā 1. bērnudārzā ieguldīti lieli līdzekļi, viss izremontēts. Tā būs naudas izsviešana, ja tagad jāaiziet.

Kā redzams, kaislības virmoja. Kaut gan klātesošie deputāti bija atnākuši tikai tādēļ, lai aprunātos un noskaidrotu viedokli. Saņāksme beidzās ar to, ka bērnu vecāki nolēma pilnvarot savus pārstāvjus iesniegt domei dokumentu, kurā lūdz nepārcelt 1. bērnudārza audzēkņus uz «Auseklīša» telpām.

27. augustā domes sēdē deputātus iepazīstināja ar bērnu vecāku domām. Pēc neilgām diskusijām tika pieņemts lēmums 1. bērnudārzu nepārcelt uz «Auseklīša» telpām. Tātad, jautājums, kā izmantot tukšo bērnudārzu ar baseinu un plašajiem pagalmiem, paliek atklāts. Līdz nākamajai finanšu komitejas sēdei izpildītājam jā sagatavo informācija, kādas būs «Auseklīša» uzturēšanas minimālās izmaksas. Ja šī nasta pilsētai izrādīsies pārāk smaga, būs jādomā par objekta pārdošanu.

L.Kirillova

«Ceiruleiša» raibā vasara

Vasara kā jau vasara — katrs to pavada savādāk — kurš ir aizņemts ar saviem darbiem, kurš ar piedzīvojumu meklējumiem, cits atkal to aizvada koncertējot, ietverot sevī patīkamus atpūtas brīžus. Pie pēdējiem var pieskaitīt 27 mazus cīrulīšus, kuriem šī vasara bija raiba kā dzeņa vēders. Viņus visus kopā satur folkloras kopas «Ceiruleīts» vadītāja Anna Kārkle.

Pirmo raibumu dzeņa vēderā iekrāsoja festivāls «Pulkā eimu, pulkā teku», kura atklāšana 1. jūnijā notika Latviešu biedrības namā. Diemžēl, uz šī festivāla pirmajām dienām varēja braukt tikai trīs «Ceiruleiša» dalībnieki. Tie bija Agnese Aizpuriete un Kristīne Kārkle, kuras uzvarēja emblēmu zīmēšanas konkursā šim festivālam, kā arī Edgars Pumpas. Maija sākumā viņš guva panākumus tautas deju konkursā «Vedam danci». Uz festivāla beigu daļu, kura risinājās Brīvdabas muzejā līdz 7. jūnijam, ieradās arī pārējie «Ceiruleiša» dalībnieki. Viņiem bija uzticēts vadīt kukaiņu skolu. Kukaiņu tādēļ, ka tieši kukaiņi bija šīs vasaras festivāla tēma. Viss notika saistībā ar tiem. Kukaiņu skolas mazie vadītāji lika minēt dažādas atjaunības mīklas, stāstīja ticējumus, parunas.

Noslēgums 7. jūnijā notika Rīgas Zoologiskajā dārzā. Tur norisinājās teatralizēts uzvedums «Circeņa un blusas kāzas». Tā kā kāzas bija sarīkotas tā, lai varētu iesaistīties visi pārējie dalībnieki, tad katram novadam bija jātaisa savi «kāzu vārti». Šajā laikā «Ceiruleīts» sniedza koncertus Jūrmalā un jau minētajā Latviešu biedrības namā un Zoologiskajā dārzā. Nākamā gada festivāla tēma — raibais gads.

Otru raibumu dzeņa vēderā ieskanējās festivāls «Baltica '97», kurš notika no 9. līdz 14. jūlijam. «Ceiruleīts» bija viena no nedaudzajām bērnu folkloras kopām, kura piedalījās šajā lielajā pasākumā.

Cīrulēni muzicēja K.Barona muzejā, Esplanādē «pie Baltās rījas», kā arī aktīvi

darbojās Brīvdabas muzejā. Interesanti liecietas, ka katram kolektīvam bija jāatved savs ūdens krūka un kāds akmens, ko gājiena laikā atstāja pie vārtiem ar attiecīgu nosaukumu, proti, ūdens vārti, akmens vārti. Kolektīviem bija vajadzīgs arī vienots noformējums, cīrulēniem tas bija — baltie ziedu vainadziņi galvās. Katru dienu darbojās bērnu sēta, kurā tika gan dziedāts, gan dejots. Pēc kārtīgas muzicēšanas kārtīga atpūta — pelde baseinā.

Trešais raibums bija Jersikas pilskalna svētki 20. jūnijā. Tie tika nosvinēti kopā ar Jersikas deju kolektīvu.

Nākamais plankums tiek iekrāsots tradīciju krāsainajās krāsās. Kā nu ne, jo tās ir dzimšanas dienas, kuras svin kopā ar vecākiem upes krastā. Tika sarīkotas daudz un dažādas izdarības — rotaļas, spēles, stafetes, neizpalika peldēšanās un, protams, kā jau zaļumos pienākas — zaļumballe.

Piektais plankums tikai ieskalots Ventspilī — 27. jūlijā lietišķās mākslas gadatirgū. Te cīrulēni dziedāja un dejoja brīvdabas un zvejniecības muzejā. Nevarēja iztikt arī bez palaidnībām — podu dauzīšanas un rāpšanās kokā pēc čipšiem. Bērniem ļoti patīcis brauciens ar kuģīti «Hercogs Jekabs» līdz jūras vārtiem. Pati pilsēta likusies pelēka un nedzīva. «Saka — bagāta pilsēta. Ko dod bagātība, ja nav čaklu roku.» — tā par Ventspili izteicās A.Kārkle. Pašu Līvāni cīrulēniem šķituši daudz skaistāki, daudz rosīgāki.

Sēļu folkloras svētki «Neba maize pati nāca» Aknīstē 2. augustā iekrāsoja sesto

● «Ceiruleīts» festivālā «Pulkā eimu, pulkā teku».

dzeņa vēdera šisvasaras plankumu. Ar Aknīsti «Ceiruleīts» uztur sakaru jau ilgāku laiku, jo cīrulēniem tur ļoti patīk ciemoties. Bet izrādās, ka to, kuriem patiešām patīk pabūt šinī pilsētā, ir maz.

No uzaicinātajiem 26 kolektīviem ieradusies bija tikai desmit. Bet tādēļ jau neies skumt, jo Aknīstē ir ar ko lepoties. Tā ir sakoptība, kas pilsētā valda. Ir arī Līvānu iela, kura piedalās konkursā par sakoptāko sētu. Varbūt saskaņosiet līdzību ar Aglonu, jo arī te ir svētavots, kura ūdens — auksts un garšīgs — nāk no pazemes avotiem.

Šajā dienā dalībnieki devās uz Aknīstes dzimnāvām. Tur katram kolektīvam bija jāsatgavo pasaka vai teika, vēlāk tā tika arī demonstrēta. Tā kā pasākums notika dzimnāvās, dziesmām bija jābūt par maizi. Tomēr cīrulēni ne tikai koncertēja, bet arī paguva viesoties lietuviešu mākslas muzejā. Noslēgumā sekoja balle Aknīstes estrādē.

Kārtējais plankums tika iedancināts «Sudmalīņu» laikā no 5. līdz 11. augustam. «Ceiruleīts» darbojās starptautiskajā deju klubā Kipsalā, kurā piedalījās kolektīvi no 15 citām valstīm. Mācot latgaliešu etnogrāfiskās dejas ārzemniekiem, kā arī pašiem apgūstot svešu tautu dejas soli, tika atrasti daudzi labi draugi. Visvairāk bērni sajūsminājās par sardīniešiem un izraēliešiem. Turklāt guva gandarījumu, ka var iepazīt citu zemju kultūru, dejas, paražas. Cīrulīši ne tikai dejoja, bet arī apmeklēja deju koncertus kongresu namā.

Tālāk ceļš veda uz vietu, kur daudz kārt jau ir būts — Brīvdabas muzeju. Te notika sviesta kulšanas sacensības — kurš viens pats varēs visu sakult. Spēcīgākā izrādījās kāda vāciete, nevis vietējie. Par dažādu sacīkšu un izdarību vadītānu Latgales sētā «Ceiruleitīm» tika pasniegtas koka sudmalīņas. Folkloras kopa paspēja pabūt arī t. s. rozišu svētkos. Šie svētki tika rīkoti par godu kādam dejotājam, kura vārds ir Roze. Interesants laiks pagāja, kamēr no akmentīņiem tika salikts rozēs attēls.

Bet, atgriezīsimies pie «Sudmalīņām», kur pati jautrība sākās vēl vakarā un ilga līdz pašām nenoteiktām stundām pāri pusnaktij. A.Kārkle pārsteidza viņas folkloras kopas bērnu izturība, ar kuru viņi izbaudīja katras nakts burvīgumu. Pat līdzbraucējas māmiņas un Pastariņa skolas pavāre to necentās traucēt. Viņas bija ļoti lieli palīgi un atbalsts grūtā brīdī.

Šisvasaras pēdējais raibais plankums ir atzīmējams Vanagos, kur no 11. līdz 15. augustam notika bērnu folkloras nometne. Ņemot paraugu no pagājušā gada Vislatvijas folkloras kopu nometnes, A.Kārklei radās ideja sarīkot kaut ko līdzīgu, tikai mazākā mērogā. Un tā — kopā bija pulcināti 19 bērni gan no

● «Sudmalīnās» Agnese apgūst tai vāniešu deju.

Rīgas, gan no Dundariem, gan no pašā «Ceiruleiša». Bērni tika rūdīti nakšņojot teltīs, bet rīta rosmes vietā tika rīkoti sporta svētki. Kā jau tam pienākas — nometne tika noslēgta ar kārtējo koncertu šajā vasarā.

Vai maz var saskaitīt, cik plankumu dzeņa vēderā iezīmēja «Ceiruleiša» raibā vasara? Tas viss — pateicoties bērnu dziedāt un dejojot priekam, kā arī pašai vadītājai, kura ir ieguvusi atzinības rakstu par darbu kultūras kopšanā. «Ceiruleīts», kurš 18. novembrī svinēs savu septīto kopdziedāšanas gadu, ļoti lielu pateicību izsaka Līvānu pilsētas domei, Līvānu 1. vidusskolas vadība un direktorei Maijai Kručiņinai, Preiļu rajona padomei, Preiļu jauniešu centra direktorei Aijai Caunei, kā arī savam jaukajam šoferim Guntim Kapleram, kurš bērniem ir iepatiesies ar savu rāmumu, pacietību un to, ka nav bargs. Tomēr vislielākā pateicība tiek izteikta bērnu vecākiem, kuri ir jutuši līdzīgu izbraucienos un koncertos, pārdzīvojuši, atbalstījuši un ļoti palīdzējuši.

«Ceiruleitīm» šovasar tika dota iespēja braukt un koncertēt Zviedrijā, bet folkloras kopa deva priekšroku pašu zemītei, jo arī te notiek daudz pasākumu. To nenožēlo ne bērni, ne pati A.Kārkle. Nav jau tā, ka nekur nav pabūts. Ir ceļots pa Itāliju, Somiju, Vāciju, divas reizes ceļi veduši uz Poliju. Kaut gan bērniem visvairāk patīka Somija, īstos draugus viņi atrada Polijā.

Tik aktīvi darbojoties tiek prasītas ļoti lielas pūles. «Tomēr tas atmaksājas,» uzskata A.Kārkle, «jo ir iespēja daudz ko redzēt un iepazīt.»

Zanda Reitere

● «Visi ceļi gunīm pilni». «Ceiruleīts» «Baltica '97» atklāšanas koncertā.

● Bērnu folkloras nometnē Vanagos.

